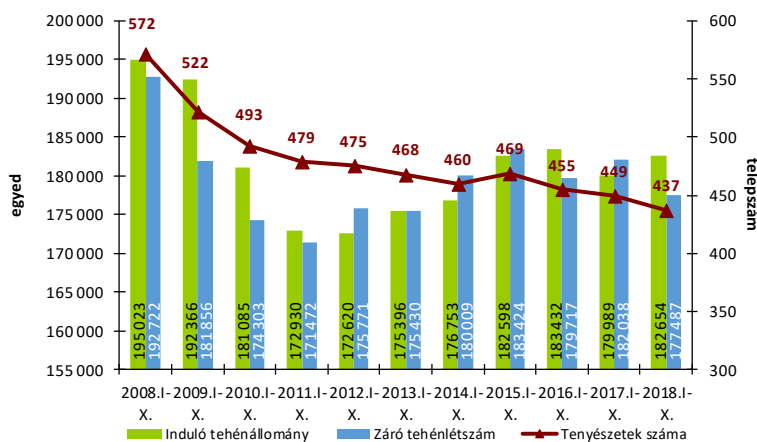

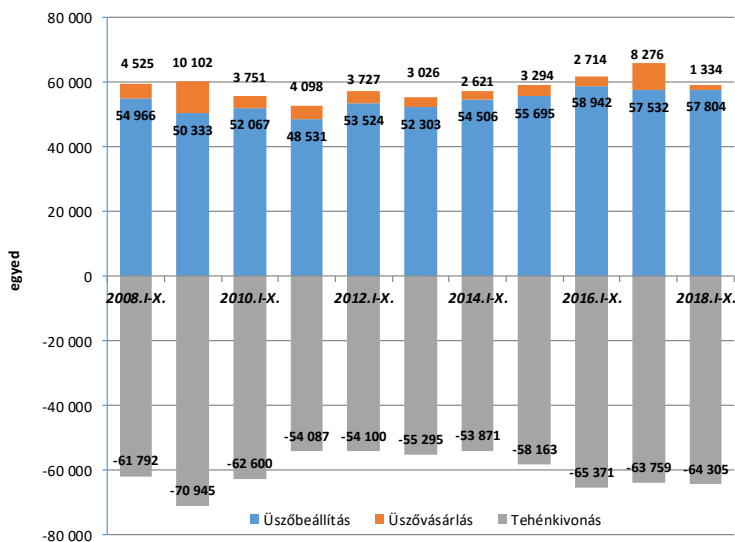
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2008-2018. I-X. HÓ)

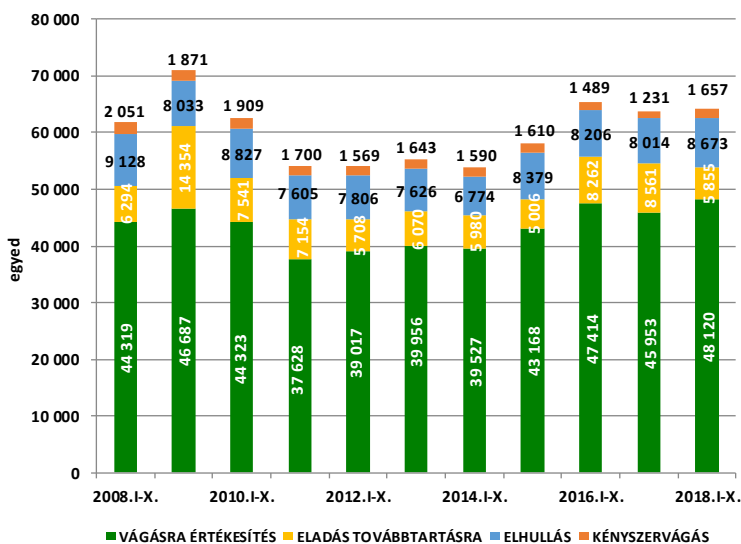
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenek számának folyamatos csökkenése tovább folytatódott 2018 októberében is. A tenyészetek száma nem változott az előző hónaphoz képest, ugyanakkor 12-vel kevesebb (-2,7%), mint tavaly októberben. 2018. október végén 4.551-gyel kevesebb (-2,5%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban, ami jelentős csökkenés. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt 23,6%-kal (-135) kisebbedett, de 2008 októberétől 15,2 ezer egyeddel (-7,9%) csökkent, így a telepenkénti átlagos tehenlétszám 337-ről 406-ra nőtt.

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018. I-X. HÓ)

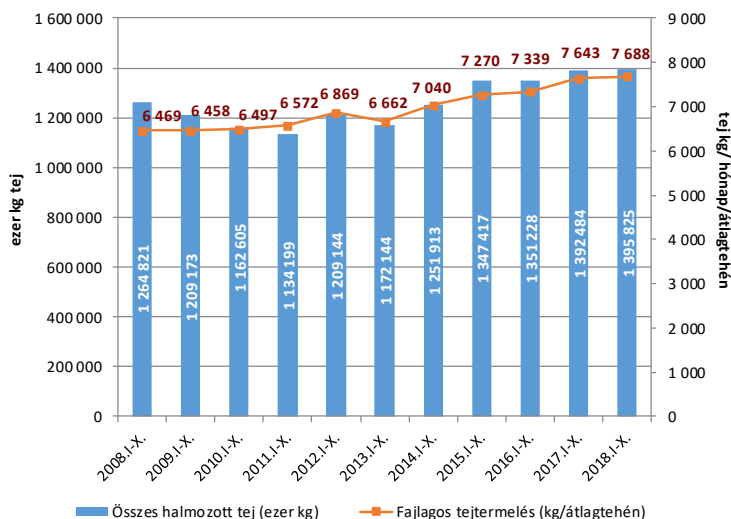
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2017-ről 2018-ra – egy év alatt – érezhetően nőtt (+2.665 tehen; +1,5%), de az állomány 2018 első tíz hónapjában már jelentősen zsugorodott (-5.167 egyed; -2,8%). Ennek oka, hogy bár 2018 első tíz hónapjában – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszöbeállítások száma picit nőtt (+272 egyed; +0,5%), ugyanakkor az üszövásárlások száma drasztikusan csökkent (-6.942 egyed; -83,8%) és a tehénkivonások száma is nőtt (+546 egyed; +0,9%) a tavalyi év hasonló időszakához képest. Mindezek a tényezők együttesen eredményezték a jelentősnek mondható állománycsökkenést 2018 eddigi időszakában.

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2008-2018. I-X. HÓ)

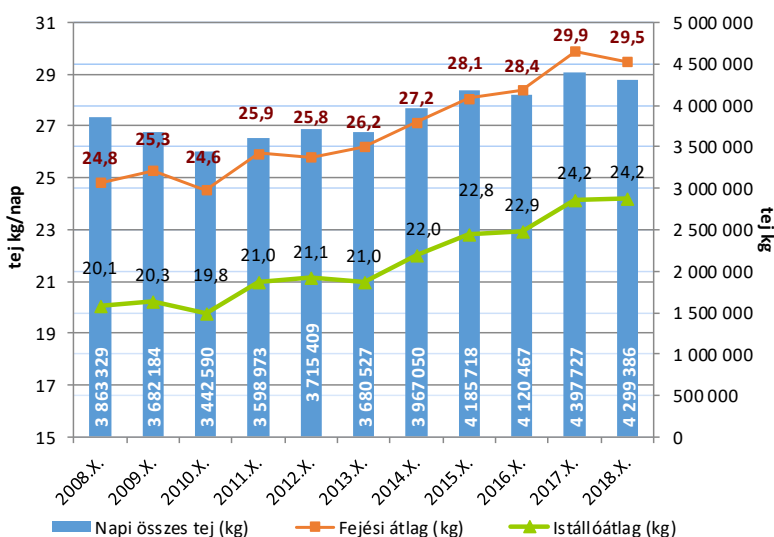

2018 első tíz hónapjában az állományból kivont tehenek 74,8%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 48.120 volt), ami rekordarányának számít. A tehénkivonások 2,6%-áért (1657 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami alacsony arány a vizsgált időszakban. A kivont tehenek 13,5%-a (8.763 egyed) elhullott, ami átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya alacsony volt (9,1%, 5.855 egyed). 2018 első tíz havában az induló tehenállomány 26,3%-át selejtezték, 0,9%-át kényszervágták, 4,7%-a elhullott, 3,2%-át pedig továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 35,2%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

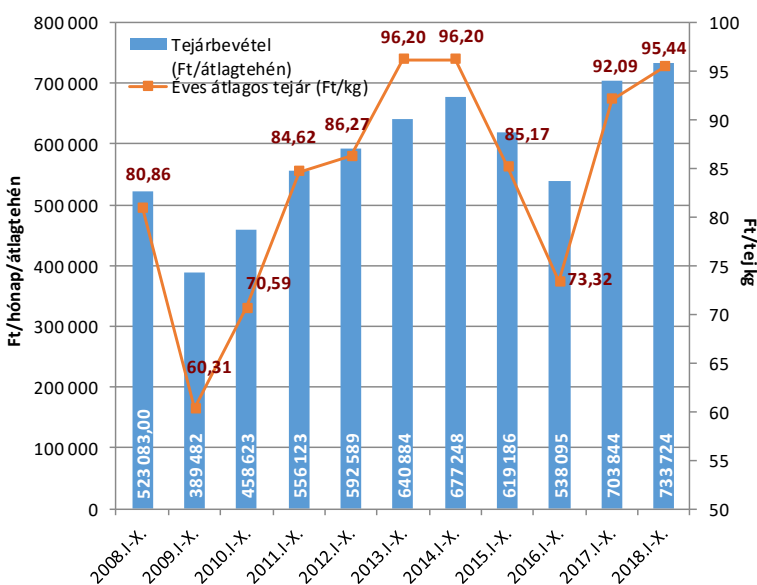
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (DB, 2008-2018. I-X. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (2008-2018. X. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBE (2008-2018. I-X. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2018 első tíz hónapjában az elmúlt 10 év alatt a legnagyobb volt, megközelítette az 1,4 milliárd kg-ot, aminek elsődleges oka a fajlagos tejtermelés 7,69 ezer kg fölé történő emelkedése volt a vizsgált időszakban. 2017 első tíz havához képest a fajlagos tejtermelés +45 kg-mal (+0,6%) nőtt, és az összes halmozott tejtermelés is szerény mértékben emelkedett (+3,3 millió kg, +0,2%). 2008 és 2018 októbere között a fajlagos tejtermelés növekedése 18,8%-os (!) volt (+1219 kg), míg az összes halmozott tejtermelés ennél kisebb mértékben, 131 millió kg-mal (+10,4%) nőtt a termelésellenőrzött állomány enyhe zsugorodása miatt.

2018 októberében a napi összes tejtermelés a tavalyi év októberi termeléséhez viszonyítva (-98,3 ezer kg, -2,2%) enyhén csökkent. 2017. október havához képest az istállóátlag stagnált, míg a fejési átlag kismértékben csökkent (-0,4 kg, -1,3%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 436 ezer kg-mal nőtt (+11,3%), a fejési és istállóátlag 4,65, ill. 4,17 kg-mal lett több (+18,7%, ill. +20,8%), ami jelentős emelkedésnek tekinthető, és közép és hosszú távon a növekvő trend folytatódására számíthatunk.

A tehenenkénti tejárbevétel 2018 első tíz hónapjában 734 ezer Ft volt átlagosan, 4,2%-kal több mint 2017 hasonló időszakában, és az elmúlt 10 év legnagyobb első tíz havi bevételének felel meg. Ennek elsődleges oka a tejár 3,6%-os éves emelkedése a vizsgált időszakban. 2008 óta a tejárbevétel összesen 40,3%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 18,8%-os és a tej árának 18,0%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási átlagára 2017 februárjától 2018. januárig folyamatosan emelkedett, meghaladva a 100 Ft/litert, de ezt követően csökkenésnek indult, és jelenleg 90-95 Ft/l között stagnál. A nyerstej kiviteli ára az elmúlt öt hónapban folyamatosan emelkedett, meghaladta a 110 Ft/l árszintet, és így már több mint 20%-kal meghaladja a belföldi felvásárlási árat, ami már a hazai árakra is húzó hatást gyakorolhat. A globális tejtermékek továbbra is változékonyak, egyértelmű trend nem rajzolódott ki.

Dr. Ózsvári László

Állatorvostudományi Egyetem
Budapest